

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษา แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำหรับบทนี้จะนำเสนอเรื่องต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. การกำเนิดกิจการลูกเสือ-เนตรนารี
2. การบริหารกิจการลูกเสือ-เนตรนารี
3. นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการต่อกิจการลูกเสือ-เนตรนารี
4. การบริหารกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี สังกัดกรุงเทพมหานคร
5. องค์ประกอบในการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การกำเนิดกิจการลูกเสือ-เนตรนารี

กิจการลูกเสือได้กำเนิดขึ้นเป็นครั้งแรกในโลกที่ประเทศอังกฤษ เมื่อปี ค.ศ. 1907 (พ.ศ. 2450) โดย Robert Stephenson Smyth Baden - Powell หรือที่เรียกท่านย่อๆ ว่า B.-P. (Good, 1973 อ้างถึงใน อุดม กีก้อง, 2545) สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยแซนด์เฮิสต์ (Sandhurst) ได้รับแต่งตั้งให้เป็นร้อยตรีในกองทัพบกอังกฤษและถูกส่งไปประจำการที่ประเทศอินเดียและแอฟริกา ขณะที่ท่านปฏิบัติหน้าที่ในแอฟริกา นั้น ชาวอังกฤษเกิดความขัดแย้งกับชนพื้นเมืองอยู่เนืองๆ โดยเฉพาะชนพื้นเมืองที่ดุร้ายคือชนเผ่า อาซันติ ท่านได้รับคำสั่งให้ไปปราบปรามจนเป็นผลสำเร็จ ท่านได้ใช้ความสามารถในการสอดแนมและสะกดรอยในการปฏิบัติครั้งนี้ ท่านจึงได้แต่งหนังสือ Aids to Scouting เป็นหนังสือว่าด้วยการสอดแนมทางทหารที่ท่านจะใช้เป็นคู่มือในการฝึกอบรมทหาร ต่อมาได้เกิดสถานการณ์ตึงเครียดระหว่างอังกฤษกับพวกบัวร์ (Boer) ซึ่งเป็นเมืองขึ้นของประเทศอังกฤษในแอฟริกาได้ พวกบัวร์ล้อมเมืองนานถึง 217 วันท่านก็ได้รับคำสั่งให้ไปปฏิบัติหน้าที่เพื่อป้องกันเมืองซึ่งปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเข้มแข็ง อดทน ไม่ย่อท้อ ใช้สติปัญญาหาวิธีแก้ปัญหาโดยใช้เด็กอาสาสมัครช่วยเหลือกองทัพ ทำหน้าที่เป็นผู้สื่อข่าวคอยส่งข่าวและเป็นยามรักษา

การณ์จนได้รับความสำเร็จอย่างยิ่ง ทำให้ท่าน B.-P. เกิดความประทับใจในตัวเด็กๆ และเห็นว่าถ้าใช้เด็กให้ถูกทางแล้วจะเกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติอย่างมหาศาล จึงริเริ่ม ตั้งขบวนการลูกเสือขึ้นในปีต่อมา และในปี พ.ศ. 2441 ได้ตั้งกองลูกเสือขึ้นอย่างจริงจังเป็นครั้งแรกในอังกฤษและได้ขยายตัวอย่างรวดเร็ว ท่านมองการณ์ไกลว่าลูกเสือจะเป็นงานสำคัญที่จะทำประโยชน์ให้แก่บ้านเมืองอย่างมาก เพราะจะเป็นการฝึกหัดและอบรมเด็กๆ ให้เป็นพลเมืองดีของชาติ ท่านจึงลาออกจากราชการทหาร ใน พ.ศ. 2444 ท่านเดินทางรอบโลกเพื่อพบกับลูกเสือประเทศต่างๆ และเพื่อเป็นการเสริมสร้างความเป็นปึกแผ่นทั่วโลก ในปี ค.ศ. 1907 (พ.ศ. 2450) ท่าน B.-P. ได้รวบรวมเด็กๆ จำนวน 20 คน ไปอยู่ค่ายพักแรมที่เกาะบราวน์ซี นับว่าเป็นการอยู่ค่ายพักแรมลูกเสือครั้งแรกของโลก ท่านได้ทำการทดลองฝึกอบรมตามวิธีการของลูกเสือปรากฏว่าได้ผลดีสมความมุ่งหมายและ B.-P. ได้รับการยกย่องเป็นประมุขคณะลูกเสือโลก และกิจการเนตรนารี เกิดขึ้นในปี ค.ศ. 1916 (พ.ศ. 2459) ในปี พ.ศ. 2463 มีการชุมนุมลูกเสือโลกครั้งแรกที่กรุงลอนดอน (สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ, 2537 : 35)

สำหรับประเทศไทย พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จขึ้นครองราชย์ เมื่อปี พ.ศ. 2453 ประเทศสยามตกอยู่ในภาวะที่วิกฤต ซึ่งในขณะนั้นกำลังเป็นสมัยที่มีการล่าเมืองขึ้นกันอยู่ทั่วไป พระองค์ทรงรู้ซึ่งถึงมหันตภัยทางการเมือง เพื่อให้ประเทศพ้นจากเหตุการณ์ดังกล่าว จึงทรงวางแผนตั้งกองเสือป่าและกองลูกเสือขึ้น โดยทรงนำแนวคิดวิธีการของลูกเสือจากประเทศอังกฤษมาใช้จึงทรงมีพระบรมราชโองการ โปรดเกล้าฯ ให้สถาปนากองเสือป่าขึ้น เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2454 เพื่อฝึกหัดข้าราชการพลเรือนทั้งหลายให้ได้เรียนรู้วิชาทหาร เพื่อเป็นกำลังสำรองในเวลาสงคราม ในยามสงบก็ได้ช่วยเหลือข้าราชการปราบปรามโจรผู้ร้าย หรือปราบจลาจล นอกจากนั้นยังเป็นการฝึกให้คนรู้จักวินัย มีความรู้สึกรักพระเจ้าแผ่นดิน ประเทศชาติและศาสนาของตน เป็นการเริ่มต้นการส่งเสริมความสามัคคีปรองดองต่อกันและกันในหมู่พลเมือง ต่อมาวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2454 จึงทรงประกาศตั้งกองลูกเสือขึ้น โดยที่ทรงพระราชปรารภในการจัดตั้งกองลูกเสือขึ้นว่า เพื่อเป็นการฝึกหัดเด็กให้มีไหวพริบ อดทน รู้จักช่วยตนเอง รู้จักทำประโยชน์ช่วยเหลือผู้อื่น ซึ่งเป็นการฝึกฝนทั้งในส่วนตัวใจและร่างกายอีกด้วย กองลูกเสือกองแรกของประเทศไทยตั้งขึ้นที่โรงเรียนมหาดเล็กหลวง หรือ โรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัยในปัจจุบัน บุคคลที่ถือว่าเป็นลูกเสือคนแรก คือ นายฉัพน์ บุนนาค ซึ่งเป็นผู้ที่สามารถกล่าวคำปฏิญาณของลูกเสือได้เป็นคนแรก (กรมวิชาการ, 2533 : 9)

การบริหารกิจการลูกเสือ-เนตรนารี

การบริหารกิจการลูกเสือ-เนตรนารีในโรงเรียนจะต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2507 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2509 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2528 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2530 รวมทั้งข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครองหลักสูตร ข้อบังคับว่าด้วยการสอนวิชาพิเศษ กฎกระทรวงว่าด้วยเครื่องแบบลูกเสือ การจัดกิจกรรมต้องจัดให้เป็นไปตามความสนใจ ความถนัดตามธรรมชาติ และความสามารถ ความต้องการของผู้เรียน ให้เด็กได้กระทำการปฏิบัติจริง ทำจริง จึงจะไปสู่เป้าหมายที่แท้จริงของการลูกเสือ เพราะวิชาการลูกเสือเป็นกระบวนการฝึกฝน เพื่อปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อสังคม และพัฒนาชุมชนต่อไป

1. ความหมายของกิจการลูกเสือ-เนตรนารี

การลูกเสือ-เนตรนารี คือ ขบวนการเยาวชนที่ให้การศึกษา นอกเหนือการเรียนทำให้เป็นคนดีมีความรักชาติ เคารพศาสนา เกิดทุนพระมหากษัตริย์ อบรมให้ใช้ชีวิตกลางแจ้ง บำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวม รู้จักพัฒนาตนเอง ไม่มีกีดกันในเรื่องศาสนาหรือเชื้อชาติใดๆ ไม่เกี่ยวข้องกับการเมือง ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของกิจการลูกเสือ-เนตรนารี ไว้ดังนี้

กู๊ด (Good, 1973 อ้างถึงใน อุดม กีก้อง, 2545) ให้ความหมายของกิจการลูกเสือไว้ว่า กิจการลูกเสือเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้เด็กมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น การข่าว และการใช้อุปกรณ์ ตลอดจนการฝึกให้มีน้ำใจนักกีฬา

สมรรถไชย ศรีกฤษณ์ (2527 : 1) ได้ให้ความหมายของกิจการลูกเสือไว้ว่า กิจการลูกเสือคือการอบรมสั่งสอน ฝึกฝนให้เด็กเป็นพลเมืองดีของชาติ

จรวายพร ธรณินทร์ (2537 : 20) ได้ให้ความหมายของกิจการลูกเสือไว้ว่า กิจการลูกเสือเป็นการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาพฤติกรรม โดยใช้กระบวนการลูกเสือที่ทำให้ลูกเสือเกิดการพัฒนาตนเอง มีคุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรมอันดีงาม เคารพในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ระบอบประชาธิปไตย และสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ในชีวิตจริง

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า กิจการลูกเสือ-เนตรนารีหมายถึง การจัดกิจกรรมเพื่ออบรมสั่งสอนและพัฒนาให้เด็กมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้ และอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างสงบสุข

2. แนวคิดพื้นฐานการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี

การจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีเป็นกิจกรรมบังคับและถือว่าเป็นกิจกรรมนักเรียนประเภทหนึ่ง การจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีจึงต้องยึดหลักการการจัดกิจกรรมนักเรียนโดยทั่วไป

ในเรื่องนี้ กาญจนา ศรีภาพสินธุ์ (2533 : 474) ได้สรุปประเด็นสำคัญของหลักการจัดกิจกรรมนักเรียนไว้ 7 ประการ ดังนี้

(1) กำหนดความมุ่งหมายโครงการกิจกรรมนักเรียนไว้ให้ชัดเจน และเขียนไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

(2) จัดครูที่มีความสนใจ และมีความรู้ความสามารถเข้าร่วมเป็นที่ปรึกษาของกิจกรรมนั้น

(3) กำหนดบทบาทหน้าที่ของครูปรึกษากิจกรรมไว้ให้ชัดเจน

(4) ควรฝึกอบรมและอธิบายบทบาทหน้าที่ของนักเรียนที่เป็นเจ้าหน้าที่แต่ละกิจกรรมให้ชัดเจน

(5) วางแผนการประชุมของกลุ่มกิจกรรม ระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษาและนักเรียนที่เป็นเจ้าหน้าที่ของกิจกรรมนั้นๆ โดยจัดบันทึกการประชุมทุกครั้ง บันทึกการทำกิจกรรมนั้นไว้ตลอดปีและทำอย่างต่อเนื่อง

(6) แจกโครงการให้แก่นักเรียนที่เป็นสมาชิกนั้นๆ ตั้งแต่ต้นปี เช่น ทำเป็นคู่มือกิจกรรมนักเรียนแจกแจงให้นักเรียนทราบเพื่อเข้าร่วมกิจกรรม

(7) ควรตั้งคณะกรรมการในโครงการกิจกรรมทั้งหมด โดยประกอบด้วยหัวหน้าคณะกรรมการที่เป็นครูเป็นที่ปรึกษา และนักเรียนเป็นกรรมการร่วมด้วย

จะเห็นได้ว่า การจัดกิจกรรมนักเรียนจะต้องมีกำหนดโครงการ โดยมีวัตถุประสงค์อย่างแน่ชัด กำหนดแผนการทำงานและกำหนดตัวบุคคลดำเนินการในรูปคณะทำงาน รวมทั้งการเตรียมการฝึกอบรมบุคลากรเหล่านั้นให้มีความรู้ความสามารถที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้จริง

นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการต่อกิจการลูกเสือ-เนตรนารี

วีระพันธ์ กาหาวงษ์ (2541 อ้างถึงใน อุดม กีกก้อง, 2545) จากการประชุมสภาลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 25 ได้กล่าวถึงนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการต่อกิจการลูกเสือ-เนตรนารีที่จะต้องปฏิบัติกิจการลูกเสือไว้ 8 ประการ ดังนี้

(1) มีความจำเป็นที่จะต้องให้ทุกคนในโรงเรียนเป็นลูกเสือทุกคน ตั้งแต่อนุบาลจนจบการศึกษาภาคบังคับถึงอุดมศึกษา จนกว่าเขาจะออกไปประกอบอาชีพ โดยให้ทุกคนในโรงเรียนจัดการเรียนการสอนลูกเสือ ยุวกาชาด เนตรนารี โดยวิธีการลูกเสือ คือเรียนด้วยการกระทำ วางแผนการสอนวิชาลูกเสือ โดยเน้นการเรียนการสอนให้มากขึ้น ให้วางแผนการสอนลูกเสือให้มีมาตรฐานอย่างเด่นชัด ให้มีการติดตามผล ประเมินผลการสอนของครู การเรียนของลูกเสือในภาค

ปฏิบัติ กิจกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกิจการลูกเสือแห่งชาติ เช่น การเรียนด้วยภาคปฏิบัติจริง ผู้บริหารต้องสอดส่องเป็นพิเศษ

(2) ให้กรมวิชาการจัดกิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมภาคบังคับของนักเรียนทุกคนที่จะต้องเรียนเป็นแนวทางปฏิบัติ ให้กรมวิชาการเน้นให้นักเรียนทุกคนต้องเป็นลูกเสือ เพราะลูกเสือสร้างคนให้มีระเบียบวินัย เสียสละ และบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่น กรมสามัญศึกษาต้องประสานงานกับกรมพลศึกษา กรมการฝึกหัดครู สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติและกรมต่างๆ ที่มีโรงเรียนในสังกัดให้แต่ละกรมดำเนินการสอนลูกเสือด้วยการปฏิบัติจริงตั้งแต่โดยด่วน หลักสูตรลูกเสือของกรมวิชาการจะต้องดำเนินการและประเมินผลหลักสูตรของลูกเสือตลอดเวลา เพื่อแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้กรมวิชาการต้องประสานงานกับคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติอย่างใกล้ชิด

(3) ควรกำหนดเรื่องการยกเว้นเครื่องแบบ โดยให้มีฝ่ายผู้ก่อเป็นลักษณะเท่านั้นใช้ประกอบเครื่องแบบนักเรียน ให้ดำเนินการร่างกฎหมายโดยเร็วจนกว่าจะมีกฎกระทรวงออกมา กำหนด

(4) ให้วิทยาลัยครู จัดฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือให้นักศึกษาทุกคนทุกสาขาวิชาเอก

(5) ให้มีการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ ให้แก่ผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการที่ยังไม่มีคุณวุฒิทางด้านลูกเสือ ให้สำนักงานปลัดกระทรวงประสานงานกับสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ให้มีการจัดการฝึกอบรมตามแบบโรงเรียนนายอำเภอของวิทยาลัยการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

(6) ให้กรมพลศึกษา จัดให้มีการเรียนการสอนลูกเสืออย่างรวดเร็ว ให้กรมพลศึกษาสำรวจติดตามการเรียนการสอนลูกเสือในโรงเรียน โดยประสานกับกรมเจ้าสังกัด ให้กรมพลศึกษาประสานงานกับเขตการศึกษา จังหวัด อำเภอทั่วประเทศ

(7) ให้มีการวางแผนฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือชั้น B.T.C. และชั้น A.T.C. ให้กรมพลศึกษา เขตการศึกษา จังหวัด ตลอดจนกรมเจ้าสังกัดที่มีโรงเรียนร่วมกัน สำรวจจำนวนผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่ยังไม่มีวุฒิทางลูกเสือเพื่อวางแผนจัดเข้ารับการฝึกอบรมเป็นงวดๆ ไป ทั้งชั้น B.T.C. และชั้น A.T.C. ผู้บังคับบัญชาลูกเสือจะต้องมีความรู้ในวิชาลูกเสือถึงจะสอนลูกเสือให้มีประสิทธิภาพได้ กระทรวงศึกษาธิการจะให้การสนับสนุนการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือทุกระดับอย่างเต็มที่

(8) ให้ครูที่ฝึกอบรมลูกเสือได้มีความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษด้วย ให้คณะกรรมการครู ได้ทำเรื่องของความดีความชอบเป็นกรณีพิเศษ

การบริหารกิจการลูกเสือ-เนตรนารีกรุงเทพมหานคร

กิจการลูกเสือถือกำเนิดขึ้นโดยพระมหากษัตริย์คุณของล้นเกล้าฯ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2454 ด้วยมีพระราชประสงค์จะฝึกฝนเยาวชนให้นิยมในความรักชาติ และรอบรู้ในวิชาพลเมือง เพื่อไว้เป็นกำลังป้องกันและพัฒนาประเทศชาติต่อไป (เสือป่าและลูกเสือในประวัติศาสตร์รัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ตอน 1, 2514 : 215)

เมื่อมีการจัดตั้งกองลูกเสือเป็นปีกแผ่นแล้ว พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้โปรดฯ ให้มีพระราชบัญญัติลูกเสือขึ้นเพื่อกำหนดองค์ประกอบ วัตถุประสงค์ การปกครอง และหลักสูตรการฝึกอบรมลูกเสือและผู้บังคับบัญชาลูกเสือ (วารสารการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2540 : 33-41) ฉบับแรกประกาศใช้เมื่อ พ.ศ. 2490 และต่อมาถูกยกเลิกด้วยพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2507 หลังจากนั้นไม่มีการยกเลิก แต่มีการแก้ไขเพิ่มเติม 3 ฉบับ คือ พระราชบัญญัติลูกเสือ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2509 พระราชบัญญัติลูกเสือ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2528 และพระราชบัญญัติลูกเสือ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2530

พระราชบัญญัติแต่ละฉบับจะต้องได้รับคำยินยอมจากรัฐสภาก่อนจึงขอพระราชทานโปรดเกล้าฯ ให้ตราเป็นพระราชบัญญัติได้นั้นพระราชบัญญัติจึงมีฐานะเป็นพระบรมราชโองการ

นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีแต่ละยุคแต่ละสมัยจะเป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ กล่าวคือ จอมพลถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรีรับสนองฯ พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2507 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2509 พลเอกประจวบ สุนทรากร รองนายกรัฐมนตรีรับสนองฯ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2528 พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี รับสนองฯ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2530 โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติและให้อำนาจออกกฎหมายเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติได้

1. พระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการลูกเสือของกรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานครเป็นราชการส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ดังนั้นสาระสำคัญใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดและอำเภอ จึงนำมาใช้กับกรุงเทพมหานครและสำนักงานเขตได้ดดยอนุโลมหรือคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติอาจออกข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติมาดำเนินการเป็นการเฉพาะก็ได้ตามมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติลูกเสือ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2528

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติโดยรวมที่กรุงเทพมหานครต้องนำมาใช้ ดังนี้

มาตรา 7 คณะลูกเสือแห่งชาติมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาลูกเสือทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรม ให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบช่วยสร้างสรรค์สังคมให้มีความเจริญก้าวหน้า เพื่อความสุขและความมั่นคงของประเทศชาติตามแนวทางดังต่อไปนี้

- (1) ให้มีนิสัยในการสังเกต จดจำ เชื่อฟัง และพึ่งตนเอง
- (2) ให้ซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัย และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
- (3) ให้รู้จักบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์
- (4) ให้รู้จักการฝีมือ และฝึกฝนให้ทำกิจกรรมต่างๆ ตามความเหมาะสม
- (5) ให้รู้จักรักษาและส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรมและความมั่นคงของประเทศชาติ ทั้งนี้โดยไม่เกี่ยวข้องกับลัทธิการเมืองใดๆ

มาตรา 11 ให้มีสภาลูกเสือแห่งชาติ ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีเป็นประธานายกรองนายกรัฐมนตรีเป็นอุปนายก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ อธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมในกระทรวงศึกษาธิการ อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมตำรวจ เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการจังหวัด และศึกษาธิการเขตเป็นกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่น้อยกว่าสี่สิบคน แต่ไม่เกินแปดสิบคน ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าแต่งตั้ง

ให้อธิบดีกรมพลศึกษาเป็นกรรมการและเลขาธิการ รองอธิบดีกรมพลศึกษาเป็นกรรมการและรองเลขาธิการ และผู้อำนวยการกอง กองการลูกเสือเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขาธิการ

สภาลูกเสือแห่งชาติอาจมีสภานายกกิตติมศักดิ์ อุปนายกกิตติมศักดิ์ และกรรมการกิตติมศักดิ์ ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

มาตรา 26 ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัด และศึกษาธิการจังหวัดเป็นรองผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด และผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด เป็นผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด มีหน้าที่บริหารการลูกเสือในจังหวัด

สำหรับกรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และท้องถิ่นที่มีการปกครองเช่นเดียวกับกรุงเทพมหานครหรือเมืองพัทยาให้จัดระเบียบการปกครองลูกเสือเป็นพิเศษ ตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ

มาตรา 29 ให้มีคณะกรรมการลูกเสืออำเภอประกอบด้วยนายอำเภอ เป็นประธาน ปลัดอำเภอผู้รับผิดชอบงานปกครอง เป็นรองประธาน หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอเป็นกรรมการและกรรมการอื่นอีกไม่น้อยกว่าสิบคนแต่ไม่เกินยี่สิบคน ซึ่งประธานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ แต่งตั้ง

ให้ศึกษาธิการอำเภอเป็นกรรมการและเลขานุการ และผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ และผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ประธานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัดและแต่งตั้งบุคคลผู้สนับสนุนกิจการลูกเสือเป็นกรรมการลูกเสือพิเศษประจำอำเภอได้ให้กรรมการลูกเสือพิเศษประจำอำเภอมีสิทธิเข้าชี้แจง แสดงความเห็นในการประชุมคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ แต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

มาตรา 30 คณะกรรมการลูกเสืออำเภอมีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

- (1) ส่งเสริมความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าของลูกเสือในอำเภอ
- (2) พิจารณารายงานประจำปีของลูกเสืออำเภอ
- (3) ให้คำแนะนำผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอในการปฏิบัติงานลูกเสือ

มาตรา 35 ลูกเสือมี 4 ประเภท คือ

- (1) ลูกเสือสำรอง
- (2) ลูกเสือสามัญ
- (3) ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
- (4) ลูกเสือวิสามัญ

ลูกเสือที่เป็นหญิงอาจใช้ชื่อเรียกว่า เนตรนารี หรือชื่ออื่น ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ และบรรดาคำว่าลูกเสือในพระราชบัญญัตินี้ให้หมายความถึงลูกเสือที่เป็นหญิงด้วย

มาตรา 37 ตำแหน่งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ มีลำดับดังต่อไปนี้

- (1) ผู้อำนวยการใหญ่
- (2) รองผู้อำนวยการใหญ่
- (3) ผู้ช่วยผู้อำนวยการใหญ่
- (4) ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด
- (5) รองผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด
- (6) ผู้ช่วยผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด
- (7) ผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ
- (8) รองผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ

- (9) ผู้ช่วยผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ
- (10) ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน
- (11) รองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน
- (12) รองผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ
- (13) รองผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ
- (14) ผู้กำกับกองลูกเสือ
- (15) รองผู้กำกับกองลูกเสือ
- (16) นายหมู่ลูกเสือ
- (17) รองนายหมู่ลูกเสือ

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้อำนวยการใหญ่ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และ อธิบดีกรมพลศึกษาเป็นรองผู้อำนวยการใหญ่ รองอธิบดีกรมพลศึกษาและผู้อำนวยการกองลูกเสือเป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการใหญ่

2. ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติที่เกี่ยวข้องกับกรุงเทพมหานคร

คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติออกข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ พ.ศ.2509 ให้ปกครองลูกเสือทั่วประเทศ แต่ที่เกี่ยวข้องกับกรุงเทพมหานครมีดังนี้

- (1) ควบคุมดูแลกิจการลูกเสือให้เรียบร้อยถูกต้องตามระเบียบแบบแผน
- (2) ออกระเบียบเพิ่มเติมเพื่อความเหมาะสมแก่การปกครองในจังหวัด ซึ่งจะต้องไม่ขัดแย้งกับกฎหมายระเบียบแบบแผนหรือข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ
- (3) จัดตั้งกลุ่มลูกเสือและกองลูกเสือ
- (4) จัดตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือผู้ตรวจการลูกเสือ กรรมการลูกเสือ เจ้าหน้าที่ลูกเสือ
- (5) จัดให้มีทะเบียนและสถิติต่างๆ เกี่ยวกับการลูกเสือ
- (6) จัดควบคุมดูแลทรัพย์สิน ทะเบียนการเงิน และพัสดุของลูกเสือให้เรียบร้อยและเป็นปัจจุบัน
- (7) จัดส่งรายงานประจำปีและรายงานอื่นตามที่สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติกำหนด
- (8) จัดให้มีการอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ นายหมู่ลูกเสือและลูกเสือทุกประเภท
- (9) วางแผนกิจกรรมประจำปี แล้วจัดตั้งกรรมการต่างๆ เพื่อช่วยเหลือกิจการลูกเสือ

(10) ส่งเสริมกิจกรรมต่อไปนี้เป็นพิเศษ คือ เดินทางไกล และอยู่ค่ายพักแรม การบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ การฝึกอบรมวิชาพิเศษลูกเสือ

3. ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติใช้กับกรุงเทพมหานครโดยเฉพาะ

คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติใช้อำนาจตามมาตรา 18(7) แห่งพระราชบัญญัติ ลูกเสือ พ.ศ. 2507 ออกข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ (ฉบับที่ 17) พ.ศ. 2541 ประกาศเมื่อวันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2541 โดยนายชุมพล ศิลปอาชา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ประธานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ พ.ศ. 2509

3.1 รูปแบบการบริหารจัดการและหลักสูตรกิจการลูกเสือ-เนตรนารี

กิจการลูกเสือ-เนตรนารีมีรูปแบบการบริหารจัดการและหลักสูตรแน่นอนทั้งองค์กร บุคลากรและกิจกรรมตั้งแต่ระดับกลุ่ม กองลูกเสือ-เนตรนารี โรงเรียน สำนักงานเขต กรุงเทพมหานครและระดับชาติ โดยมีภารกิจด้านบริหารงานที่ต้องปฏิบัติ 3 ด้าน คือ ด้านงานประจำ ด้านกิจกรรมพิเศษ ด้านการพัฒนาผู้บังคับบัญชาลูกเสือ-เนตรนารี

3.1.1 ด้านงานประจำ

การตั้งกลุ่ม กองลูกเสือ-เนตรนารี และแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ-เนตรนารี องค์กรใดๆ ต้องมีโครงสร้างการบริหารงานและจัดสรรบุคลากรลงในโครงสร้างนั้นๆ ในกิจการลูกเสือ-เนตรนารี ก็เป็นเช่นเดียวกัน หน่วยเล็กที่สุดเรียกว่าหมู่ และขยายตัวเป็นกอง กลุ่มตามจำนวน ลูกเสือ-เนตรนารี ที่มีอยู่

การจัดหน่วยลูกเสือ-เนตรนารี ขึ้นอยู่กับจำนวนลูกเสือ-เนตรนารี และผู้บังคับบัญชา โดยปกติจัดเป็นลำดับดังนี้ กลุ่มลูกเสือ-เนตรนารี กองลูกเสือ-เนตรนารี และหมู่ลูกเสือ-เนตรนารี

กลุ่มลูกเสือ-เนตรนารี ประกอบด้วย กองลูกเสือ-เนตรนารี 4 ประเภท คือ

- (1) กองลูกเสือ-เนตรนารี สำรอง
- (2) กองลูกเสือ-เนตรนารี สามัญ
- (3) กองลูกเสือ-เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่
- (4) กองลูกเสือ-เนตรนารี วิสามัญ

การแต่งตั้งผู้บังคับบัญชาลูกเสือ-เนตรนารี มีแนวการพิจารณาดังนี้

(1) ผู้กำกับลูกเสือ-เนตรนารี ได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหาร
โรงเรียน ครูอาวุโส

- (2) รองผู้กำกับลูกเสือ-เนตรนารี ได้แก่ ครูประจำชั้น ครูพิเศษ

(3) ผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ-เนตรนารี ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียนครุอาวุโส

(4) รองผู้กำกับกลุ่มลูกเสือ-เนตรนารี ได้แก่ ผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียนครุอาวุโส

(5) ผู้อำนวยการลูกเสือ-เนตรนารี โรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนที่มีลูกเสือ-เนตรนารี 3 กลุ่มขึ้นไป

(6) รองผู้อำนวยการลูกเสือ-เนตรนารี โรงเรียน ได้แก่ ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนที่มีลูกเสือ-เนตรนารี 3 กลุ่ม

3.1.2 ด้านกิจกรรมพิเศษ

คณะลูกเสือแห่งชาติมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาลูกเสือ-เนตรนารี ทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรม ให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ ช่วยสร้างสรรค์สังคมให้มีความเจริญก้าวหน้า เพื่อความสงบสุขและความมั่นคงของประเทศชาติ ตามแนวทางดังต่อไปนี้

(1) ให้มีนิสัยในการสังเกต จดจำ เชื่อฟัง และพึ่งตนเอง

(2) ให้ซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัย และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

(3) ให้รู้จักบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์

(4) ให้รู้จักทำการฝีมือ และฝึกฝนให้ทำกิจกรรมต่างๆ ตามความ

เหมาะสม

(5) ให้รู้จักรักษาและส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรมและความมั่นคงของประเทศชาติ ทั้งนี้โดยไม่เกี่ยวข้องกับลัทธิการเมืองใดๆ (พระราชบัญญัติลูกเสือ, 2537 : 15)

3.1.3 ด้านการพัฒนาผู้บังคับบัญชาลูกเสือ-เนตรนารี

ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ-เนตรนารี คือบุคคลที่สำคัญที่สุดในขบวนการพัฒนาตัวเปรียบเสมือนคนเล่นกลที่ตั้งกล่องใบหนึ่งไว้แล้วนำเด็กหรือเยาวชนเดินเข้าไปในกล่องใบนั้น เมื่อเด็กหรือเยาวชนเดินออกจากกล่อง บุคลิกภาพของเขาจะเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้นทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

ในการพัฒนาผู้บังคับบัญชาลูกเสือ-เนตรนารี ใช้หลักสูตร 4 ลักษณะ คือ

(1) การฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือ โดยขบวนการ 5 ขั้น

(1.1) ขั้นที่ 1 ขั้นความรู้ทั่วไป มีวัตถุประสงค์ คือ

(1.1.1) เพื่อจูงใจผู้บังคับบัญชาลูกเสือ-เนตรนารี ใหม่ และผู้สนใจในกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ให้มีความเข้าใจในขบวนการลูกเสือ-เนตรนารี อันเป็นวิธีการฝึกอบรมเด็ก และคนหนุ่มให้มีประโยชน์ต่อสังคมตลอดจนตัวเด็กและคนหนุ่มนั่นเอง

(1.1.2) เพื่อให้มีความเข้าใจถึงจุดหมายและสาระสำคัญของลูกเสือ-เนตรนารี

รายละเอียดในการฝึกอบรมกำหนดให้มีระยะเวลาฝึกอบรม 1 วัน (ประมาณ 8 ชั่วโมง) และผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมจะต้องมีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ผู้รับผิดชอบในการดำเนินการ ได้แก่ ส่วนกลาง ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการลูกเสือกรุงเทพมหานคร สโมสรลูกเสือและกรมต่างๆ ในกระทรวงศึกษาธิการ ส่วนภูมิภาค ได้แก่ สำนักงานศึกษาธิการอำเภอเขต สำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด สำนักงานคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ และสโมสรลูกเสือ ผู้อำนวยการฝึกอบรม ได้แก่ ผู้ที่รับวุฒิ A.L.T. หรือ L.T. แล้ว และได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้ดำเนินการฝึกอบรม ผู้อำนวยการฝึกอบรมเป็นผู้ลงนามในวุฒิบัตร มอบให้เมื่อเสร็จสิ้นการฝึกอบรมและให้ผู้ดำเนินการฝึกอบรมรายงานผลไปยังผู้อนุมัติให้มีการฝึกอบรมอาจมีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการฝึกอบรมตามสมควร เพื่อใช้จ่ายเป็นค่าอาหาร ค่าอุปกรณ์ ค่าจัดพิมพ์เอกสาร และอื่นๆ

(1.2) ชั้นที่ 2 ชั้นความรู้เบื้องต้น มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

(1.2.1) เพื่อให้มีความเข้าใจว่า กำหนดการลูกเสือ-เนตรนารี แต่ละประเภทได้จัดขึ้นเพื่อสนองความต้องการของเด็ก และคนหนุ่ม กับสนองวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ

(1.2.2) เพื่อให้มีความรู้ในการจัดวางแผนกำหนดการตามประเภทลูกเสือ-เนตรนารี ที่ตนเกี่ยวข้อง

(1.2.3) เพื่อให้สามารถเป็นผู้กำกับ หรือรองผู้กำกับลูกเสือ-เนตรนารี ตามประเภทนั้นๆ ทั้งสามารถนำกำหนดการที่วางแผนไว้แล้ว ไปใช้ในทางที่ก่อให้เกิดความสนใจ สร้างความกระตือรือร้นและมีความหมายแก่ลูกเสือ-เนตรนารี

รายละเอียดในการฝึกอบรมกำหนดให้มีระยะเวลาฝึกอบรม 3 วัน โดยอยู่ประจำ ณ ค่ายฝึกอบรม และการจัดการฝึกอบรมให้จัดแยกกันตามประเภทลูกเสือ-เนตรนารี ผู้ที่จะเข้ารับการฝึกอบรมชั้นความรู้เบื้องต้น จะต้องได้รับการฝึกอบรมชั้นความรู้ ทั่วไปมาก่อน ผู้รับผิดชอบในการดำเนินการ ส่วนกลาง ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการลูกเสือกรุงเทพมหานคร สโมสรลูกเสือและกรมต่างๆ ในกระทรวงศึกษาธิการ ส่วนภูมิภาค ได้แก่ สำนักงานศึกษาธิการอำเภอเขต สำนักงานคณะกรรมการ

ลูกเสือจังหวัด สำนักงานคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ และสโมสรลูกเสือซึ่งได้รับอนุญาตจากสำนักงานศึกษาธิการเขต โดยเสนอเรื่องผ่านสำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด ผู้อำนวยการฝึกอบรม ได้แก่ ผู้ที่รับวุฒิ A.L.T. หรือ L.T. แล้ว และได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้ดำเนินการฝึกอบรม

คณะผู้ให้การฝึกอบรมประกอบด้วย ผู้ที่ได้รับ A.L.T. หรือ L.T. แล้ว หรือ ได้ผ่านการอบรมมาชั้น A.L.T.C. หรือ L.T.C. มาแล้ว ผู้อำนวยการฝึกอบรมอาจเชิญผู้ที่ได้รับเครื่องหมาย วูดแบดจ์ หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะวิชามาเป็นวิทยากรพิเศษได้ ตามที่เห็นสมควร ผู้อำนวยการฝึกอบรมเป็นผู้ลงนามในวุฒิบัตร มอบให้ผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมเมื่อเสร็จสิ้นการฝึกอบรม พร้อมด้วยผ้าผูกคอแบบกิลเวลล์ การรายงานผลเมื่อเสร็จสิ้นการฝึกอบรมแล้ว ให้มีการรายงานผลภายใน 15 วัน ผู้อำนวยการฝึกอบรมรายงานผลไปยังผู้อนุมัติให้มีการฝึกอบรม ส่วนกลาง ผู้อำนวยการฝึกอบรมรายงานผลต่อสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ส่วนภูมิภาค ผู้อำนวยการฝึกอบรมรายงานผลต่อสำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด เพื่อเสนอไปยังสำนักงานศึกษาธิการอำเภอเขต และสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ให้มีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการฝึกอบรมตามสมควร เพื่อใช้จ่ายเป็นค่าอาหาร ค่าอุปกรณ์ ค่าจัดพิมพ์เอกสาร และอื่นๆ กบให้เก็บเงินสมทบทุน B.P. จากผู้เข้ารับการฝึกอบรม คนละ 10 บาท แบ่งให้ผู้จัดการอบรมครึ่งหนึ่ง และให้นำส่งสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติอีกครั้งหนึ่ง เพื่อนำไปใช้จ่ายในการส่งเสริมการฝึกอบรมลูกเสือในโอกาสต่างๆ

(1.3) ชั้นที่ 3 ชั้นฝึกหัดงาน มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

(1.3.1) เพื่อนำความรู้ที่ได้เรียนมาแล้วในชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 ไปใช้ในการฝึกอบรมลูกเสือ-เนตรนารี

(1.3.2) เพื่อสนับสนุนให้การศึกษาหาความรู้ภาคปฏิบัติเพิ่มเติม โดยการไปดูงานและแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด และประสบการณ์กับผู้บังคับบัญชาลูกเสือ-เนตรนารี อื่น

(1.3.3) เพื่อให้เกิดความเข้าใจและความมั่นใจการปฏิบัติหน้าที่

รายละเอียดในการฝึกหัดงาน กำหนดการฝึกงานเป็นระยะเวลา 4 เดือน ผู้ที่จะเข้ารับการฝึกหัดงาน จะต้องเป็นผู้ที่ผ่านอบรมขั้นความรู้ทั่วไปและขั้นความรู้เบื้องต้น ผู้ฝึกหัดงานจะต้องทำการฝึกอบรมลูกเสือ-เนตรนารี ในกองของตนอย่างน้อย 8 ครั้ง เข้าร่วมในการวางแผนและปฏิบัติกิจกรรมกลางแจ้ง เช่น การสะกดรอย การเดินทางสำรวจ การเดินทางไกล การอยู่ค่ายพักแรม อย่างน้อย 1 ครั้ง และไปดูกิจการลูกเสือ-เนตรนารี ของกองลูกเสือ-เนตรนารี อื่นนอกจากกองลูกเสือ-เนตรนารี ของตนเอง ผู้รับผิดชอบในการรับรองการฝึกหัดงาน

ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ได้แก่ ผู้อำนวยการลูกเสือ-เนตรนารี โรงเรียน รองผู้อำนวยการลูกเสือ-เนตรนารี โรงเรียน ผู้กำกับกลุ่ม รองผู้กำกับกลุ่ม หรือผู้กำกับลูกเสือ-เนตรนารี ซึ่งได้รับเครื่องหมายวูดแบดจ์แล้ว

(1.4) ชั้นที่ 4 ชั้นความรู้ขั้นสูง มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

(1.4.1) เพื่อเป็นการพัฒนาต่อเนื่องกันทั้งในด้านการเป็นผู้นำ และทักษะในการฝึกอบรมเด็กและคนหนุ่ม

(1.4.2) เพื่อเป็นการเพิ่มประสบการณ์ในการฝึกอบรม และทักษะที่จำเป็นในการฝึกอบรมเด็กและคนหนุ่ม

(1.4.3) เพื่อให้สามารถทำหน้าที่ผู้กำกับหรือรองผู้กำกับลูกเสือ-เนตรนารี

รายละเอียดในการฝึกอบรม กำหนดระยะเวลาฝึกอบรม 7-8 วัน โดยอยู่ประจำ ณ ค่ายฝึกอบรม ให้จัดการฝึกอบรมแยกตามประเภทลูกเสือ-เนตรนารี ผู้ที่จะเข้ารับการศึกษาได้แก่ ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ-เนตรนารี ที่ได้ผ่านการฝึกอบรมขั้นความรู้เบื้องต้นมาแล้วไม่น้อยกว่า 4 เดือน และได้ผ่านการฝึกหัดงาน ชั้นที่ 3 มาแล้วด้วย ผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน ส่วนกลาง ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการลูกเสือกรุงเทพมหานคร สโมสรลูกเสือและกรมต่างๆ ในกระทรวงศึกษาธิการซึ่งได้รับอนุญาตจากสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ส่วนภูมิภาค ได้แก่ สำนักงานศึกษาธิการเขต สำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด สำนักงานคณะกรรมการลูกเสืออำเภอ และสโมสรลูกเสือซึ่งได้รับอนุญาตจากสำนักงานศึกษาธิการเขต โดยเสนอเรื่องผ่านสำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด และให้สำนักงานศึกษาธิการเขต ขอลำดับเลขรุ่นจากสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ผู้อำนวยการฝึกอบรม ได้แก่ ผู้ที่รับวุฒิ A.L.T. หรือ L.T. มาแล้ว และได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้ดำเนินการฝึกอบรม คณะผู้ให้การฝึกอบรมประกอบด้วย ผู้ที่รับวุฒิ A.L.T. หรือ L.T. มาแล้ว ผู้อำนวยการฝึกอบรมอาจเชิญผู้ได้รับเครื่องหมายวูดแบดจ์ หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะวิชามาเป็นวิทยากรพิเศษได้ตามที่เห็นสมควร ผู้อำนวยการฝึกอบรมเป็นผู้ลงนามในวุฒิบัตร มอบให้ผู้ผ่านการฝึกอบรมเมื่อเสร็จสิ้นการฝึกอบรม การรายงานผลเมื่อเสร็จสิ้นการฝึกอบรมแล้ว ให้มีการรายงานผลภายใน 15 วัน ส่วนกลาง ผู้อำนวยการฝึกอบรมรายงานผลต่อสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ส่วนภูมิภาค ผู้อำนวยการฝึกอบรมรายงานผลต่อสำนักงานคณะกรรมการลูกเสือจังหวัด เพื่อเสนอไปยังสำนักงานศึกษาธิการอำเภอเขต และสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติตามลำดับ ให้มีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการฝึกอบรมตามควร เพื่อใช้จ่ายเป็นค่าอาหาร ค่าอุปกรณ์ ค่าจัดพิมพ์เอกสาร และอื่นๆ กับให้เก็บเงิน

สมทบทุน B.P. จากผู้เข้ารับการฝึกอบรม คนละ 10 บาท แบ่งให้ผู้จัดการอบรมครั้งหนึ่ง และให้นำส่งสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติอีกครั้งหนึ่ง เพื่อนำไปใช้จ่ายในการส่งเสริมการฝึกอบรมลูกเสือในโอกาสต่างๆ

(1.5) ชั้นที่ 5 ชั้นปฏิบัติการและประเมินผล มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

(1.5.1) เพื่อนำความรู้ที่ได้รับมาจากการฝึกอบรมตั้งแต่ชั้นที่ 1-4 ไปใช้ในการฝึกอบรมลูกเสือ-เนตรนารี

(1.5.2) เพื่อส่งเสริมการฝึกอบรมตนเองให้ดียิ่งขึ้น

(1.5.3) เพื่อประเมินผลขั้นสุดท้ายว่าสมควรได้รับเครื่องหมายวูดแบดจ์หรือไม่

รายละเอียดในการฝึกอบรม เมื่อผู้บังคับบัญชาลูกเสือ-เนตรนารี ได้ผ่านการฝึกอบรม 4 ชั้น ดังกล่าวข้างต้นแล้วให้นำความรู้และทักษะที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปดำเนินการในกองลูกเสือ-เนตรนารี ของตน เป็นเวลาอย่างน้อย 4 เดือน นับจากวันสิ้นสุดการฝึกอบรม ชั้นความรู้ชั้นสูงในระหว่างนั้นให้เสนอรายงานขอให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมาตรวจและประเมินผลการปฏิบัติงาน เมื่อเสนอรายงานขอให้มีการตรวจชั้นปฏิบัติการและประเมินผล เช่นว่านี้จะต้องกระทำภายในกำหนดเวลา 2 ปี นับจากวันสิ้นสุดการฝึกอบรม ชั้นความรู้ชั้นสูง การตรวจและประเมินผลนั้นจะเกี่ยวข้องกับภาคปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจ ชั้นปฏิบัติการประเมินผล ส่วนกลาง ได้แก่ ผู้อำนวยการกองการลูกเสือ หรือบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งจากเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ส่วนภูมิภาค ได้แก่ ศึกษาธิการเขต หรือบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งจากเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ให้ผู้อำนวยการกอง กองลูกเสือ ผู้อำนวยการลูกเสือกรุงเทพมหานคร ศึกษาธิการเขตหรือผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด เสนอนามผู้บังคับบัญชาลูกเสือวุฒิ A.L.T. หรือ L.T. ที่มีคุณลักษณะสมควร มาแล้ว และได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจชั้นปฏิบัติการประเมินผลไปยังเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ เพื่อพิจารณาแต่งตั้งต่อไป การเสนอรายงานให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจชั้นปฏิบัติการประเมินผลเสนอรายงานการตรวจประเมินผลต่อผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไป จนถึงสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ให้สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ เสนอรายชื่อผู้ที่สมควรได้รับเครื่องหมายวูดแบดจ์ 2 ท่อน และประกาศนียบัตรไปยังผู้ตรวจการลูกเสือฝ่ายฝึกอบรมแห่งชาติเพื่อพิจารณาอนุมัติ

(2) การฝึกอบรมหลักสูตรผู้นำชั้นความรู้ชั้นสูง

ผู้นำในที่นี้หมายถึง ผู้ใหญ่ในกิจกรรมลูกเสือที่มีชื่อเสียงปฏิบัติการสอนในโรงเรียน เช่น ผู้บริหารกรุงเทพมหานคร ข้าราชการการเมือง ผู้บริหารและบุคลากรในองค์กร ในองค์กรรัฐวิสาหกิจ เอกชนต่างๆ ผู้นำจากกองทัพต่างๆ โดยใช้หลักสูตรขั้นที่ 4 ของการฝึกอบรมผู้กำกับลูกเสือเป็นขบวนการฝึกอบรม หลักสูตรนี้เป็นที่นิยมในหลักสูตรขั้นสูงของกระทรวง ทบวงกรมต่างๆ มาก เช่น วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร โรงเรียนนายอำเภอ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน กระทรวงสาธารณสุข กรมการพัฒนาชุมชน นายกรัฐมนตรี องค์กรการบริหารส่วนตำบล ฯลฯ ส่วนขั้นที่ 5 ประเมินผลโดยการสัมภาษณ์เท่านั้น

(3) การฝึกอบรมหลักสูตรผู้ให้การฝึกอบรม

ที่ประชุมสมัชชาลูกเสือโลก ครั้งที่ 26 เมืองมอนทรีออล ประเทศแคนาดา เมื่อ กรกฎาคม 2520 ได้มีมติให้เปลี่ยนแปลงวิธีการฝึกอบรม ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ มีสาระสำคัญหลายประการ และโดยคำแนะนำของคณะกรรมการฝ่ายฝึกอบรมลูกเสือแห่งชาติ คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติจึงสมควรปรับปรุงแผนการฝึกอบรม ผู้บังคับบัญชาลูกเสือแห่งชาติเสียใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับแนวของสำนักงานลูกเสือโลก โดยจัดการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือออกเป็น 2 ระดับ คือระดับที่ 1 วิชาผู้กำกับลูกเสือ เป็นขั้นผู้ช่วยผู้ให้การฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ (A.L.T.C.) ระดับที่ 2 การให้การฝึกอบรมแก่ผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือแล้ว ขั้นหัวหน้าผู้ให้การฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ (L.T.C.)

(4) หลักสูตรการประชุมสัมมนา การประชุมสัมมนาจะเป็นส่วนเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ทักษะของกิจกรรมลูกเสือ และสามารถแก้ไขปัญหาลดจนปรุงแต่งกิจกรรมลูกเสือมีชีวิตชีวา และมีประสิทธิภาพขึ้นเหมาะแก่การพัฒนาเด็กและเยาวชนตามยุคสมัยได้ หลักสูตรการประชุมสัมมนานี้ อาจจัดได้ดังนี้

- (4.1) การประชุมสัมมนาปรับปรุงหลักสูตร
- (4.2) การประชุมสัมมนาวิธีฝึกอบรม
- (4.3) การประชุมสัมมนาการประชาสัมพันธ์
- (4.4) การประชุมสัมมนาการสอบวิชาพิเศษ
- (4.5) การประชุมสัมมนาการจัดกิจกรรม
- (4.6) การประชุมสัมมนาลูกเสือด้วยโอกาส
- (4.7) การประชุมสัมมนาอบรมนายหมู่ลูกเสือ
- (4.8) การประชุมสัมมนาเพื่อพัฒนาทักษะผู้บังคับบัญชา

ทั้งนี้เมื่อการจัดประชุมสัมมนาใดๆ ต้องคำนึงถึงว่าลูกเสือในความดูแลรับผิดชอบจะได้รับผลประโยชน์อะไรมากที่สุดด้วยเพราะ “ลูกเสือเป็นเรื่องของเด็ก แต่เป็นงานของผู้ใหญ่”

องค์ประกอบในการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี

ทรัพยากรของการบริหารการศึกษา 4 m's (นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์, 2534 : 40) การจัดการศึกษานั้นถ้าพิจารณาในฐานะเป็นธุรกิจแบบหนึ่งก็นับว่าเป็นธุรกิจที่มีขอบเขตกว้างขวางและซับซ้อนมากที่สุดในบรรดาธุรกิจทั้งหลาย ถ้าหากเทียบกับธุรกิจอื่นๆ เช่น การค้า การอุตสาหกรรม หรือแม้แต่การจัดระบบการปกครองก็ตาม จะเห็นว่าในการจัดการศึกษาเราต้องใช้ทรัพยากรในการดำเนินงานที่เรียกว่า 4 m's มากกล่าวคือ

- (1) management ระบบบริหารที่มีความซับซ้อนมากกว่าระบบบริหารใดๆ
- (2) man power ใช้กำลังคนมากกว่าหน่วยงานประเภทอื่น ถ้าเอาครูของทุกระดับการศึกษามารวมเข้าด้วยกัน จะมีบุคลากรมากกว่าหน่วยงานใดๆ หรือในเชิงวุฒิ ความต้องการบุคคลที่มีส่วนในการดำเนินการศึกษาก็เห็นว่าเป็นบุคลากรที่มีวุฒิโดยเฉลี่ยสูงสุด
- (3) money ในด้านงบประมาณ เมื่อเอางบประมาณการศึกษาของทุกระดับมารวมกันเข้าแล้วก็จะเห็นเป็นหน่วยงานที่ใช้งบประมาณสูงสุด (โดยถ้าหากได้คิดรวมถึงค่าใช้จ่ายในการศึกษาที่ผู้ปกครองหรือนักศึกษาต้องเสีย)
- (4) materials วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องอำนวยความสะดวกที่ใช้ในการดำเนินการศึกษาเช่นเดียวกัน ถ้าจะคิดเพียงค่าปลูกสร้างอาคารสถานศึกษาของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษามารวมกันก็จะเห็นได้ว่าเป็นเงินค่าก่อสร้างที่สูงที่สุดในบรรดาค่าก่อสร้างของรัฐที่ได้ลงทุนไปในรอบปี

เมื่อเอา 4 M'S มาบวกเข้าด้วยกันก็จะเห็นว่าการจัดการศึกษานั้นเป็นธุรกิจที่มีขอบข่ายกว้างขวางต้องการระบบบริหารที่ดีที่สุด กำลังคนมากที่สุด กำลังเงินและวัสดุมากที่สุด แต่เรายังไม่มีการเตรียมบุคคลที่จะเป็นผู้บริหารกันอย่างกับวงการธุรกิจอื่นๆ เขาทำกัน ดังนั้นการศึกษาต่อและการอบรมทางด้านบริหารการศึกษาจึงน่าจะได้รับการสนับสนุนให้มากยิ่งขึ้น

ในการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีให้บรรลุวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาตินั้นจะต้องอาศัยองค์ประกอบในการจัดกิจกรรม (ภิญโญ สาธร, 2516 : 267) ได้แก่ ด้านบุคลากร (man) ด้านการเงินหรืองบประมาณ (money) ด้านวัสดุและอุปกรณ์ (material) ด้านการจัดการหรือเทคนิคในการบริหาร (management)

(1) ด้านบุคลากร

ในการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี บุคลากรนับว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญที่สุด เพราะเป็นผู้ที่สามารถดำเนินกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติได้ และในการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีอย่างมีประสิทธิภาพนั้น บุคคลต้องประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ คือ

(1.1) ความรู้ (knowledge) หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมและพัฒนาการของบุคคลมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ซึ่งผู้บริหารและครูควรมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร วัตถุประสงค์ อุดมการณ์ หลักการของการลูกเสือ เพื่อให้การจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

(1.2) ทักษะ (attitude) หมายถึง ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ซึ่งได้แก่ ผู้บริหารและครู ต้องมีทัศนคติที่ดี มีความรักและศรัทธาต่อกิจกรรมลูกเสือ ว่าสามารถพัฒนาเด็กได้ตามวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ สามารถใช้ความรู้ความสามารถปฏิบัติกิจกรรมให้แก่เด็กโดยไม่จำกัดเพศ วัย เชื้อชาติ ศาสนา

(1.3) ทักษะ (skill) หมายถึง ความสามารถที่จะนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดความชำนาญ สามารถถ่ายทอด เรียนรู้ และปฏิบัติงานต่อกันไปได้ การถ่ายทอดอาจให้คำปรึกษาหารือหรือคำแนะนำต่างๆ ซึ่งการเพิ่มพูนทักษะแก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี อาจทำได้โดยสนับสนุนให้ผู้บริหารและครูเข้ารับการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ เพื่อก่อให้เกิดทักษะ 5 ประการ ซึ่งเป็นเนื้อหาหลักของการฝึกอบรม ดังนี้ (อัสนี ฅ ระนอง, 2536)

(1.3.1) ความเข้าใจในกิจการลูกเสือ-เนตรนารี คือ มีความรู้ ความเข้าใจอย่างซาบซึ้งในหลักการขั้นพื้นฐานของการลูกเสือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ กับทั้งมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องลักษณะนิสัยและการพัฒนาของเยาวชน หลักสูตร วัตถุประสงค์อุดมการณ์ หลักการของการลูกเสือ-เนตรนารี

(1.3.2) ทักษะเกี่ยวกับมนุษย์สัมพันธ์กับบุคคลอื่น คือ ทักษะในการเป็นผู้นำในการใช้วิธีการฝึกอบรมตามประเภทลูกเสือ-เนตรนารี เช่น ระบบหมู่ การให้คำปรึกษาแก่เยาวชน การช่วยเหลือเยาวชน มีความรักและศรัทธาต่อกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ปฏิบัติกิจกรรมให้แก่เด็กโดยไม่จำกัดเพศ วัย เชื้อชาติ ศาสนา

(1.3.3) ทักษะเกี่ยวกับวิชาการลูกเสือ-เนตรนารี คือ ความสามารถ ปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ คำปรึกษาหารือ คำแนะนำ การฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ-เนตรนารี

(1.3.4) ทักษะเกี่ยวกับการวางแผน มีความคิดริเริ่ม และคัดแปลงความคิดเห็นและการวางแผนร่วมกับสมาชิกในกองลูกเสือ

(1.3.5) ทักษะในเชิงประยุกต์ คือ การจัดโปรแกรมเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ โดยนำวัสดุอุปกรณ์ให้เข้าสู่ระบบ ฝึกฝนให้ลูกเสือ-เนตรนารีมีความรับผิดชอบ

(1.4) ปัจจัยอื่นๆ ที่มีส่วนผลักดันให้บุคลากรจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีอย่างมีประสิทธิภาพได้แก่

(1.4.1) เวลา หมายถึง เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ทั้งคาบเวลาที่จัดให้ตามโครงสร้างของหลักสูตรและเวลานอกจากคาบเวลาที่จัดไว้ (สว่าง โอพาริก บุตร, 2530 : 19) ซึ่งควรจัดสรรเวลาให้แก่ครูผู้จัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี อย่างเพียงพอ ไม่ควรเพิ่มชั่วโมงสอนแก่ครูผู้สอนวิชาลูกเสือมากเกินไป เพราะจะทำให้การสอนวิชาลูกเสือไม่เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร

(1.4.2) การสร้างขวัญและกำลังใจ ขวัญและกำลังใจเป็นสิ่งสำคัญที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่สร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากรในหน่วยงาน

(1.4.2.1) ขวัญและกำลังใจมีประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน (กิติมา ปริศิตติก, 2532 : 297) คือ ทำให้เกิดความสามัคคีขึ้นในหมู่คณะ เกิดความร่วมมือร่วมใจกันในการปฏิบัติงาน เกิดความกระตือรือร้น และขยันหมั่นเพียรในการทำงาน เกิดความศรัทธา และความเชื่อมั่นในการทำงาน เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน สร้างความเข้าใจอันดีให้เกิดขึ้นในหมู่คณะ เกิดความจงรักภักดี และซื่อสัตย์ ต่อกัน มีความรับผิดชอบต่องาน และมีวินัยในตนเอง เกิดความพึงพอใจในการทำงาน

(1.4.2.2) วิธีการที่จะสร้างให้เกิดขวัญและกำลังใจในการทำงานมีหลายวิธี คือ สร้างให้กลุ่มเกิดทัศนคติที่ดีต่องาน เพราะถ้าทุกคนมีทัศนคติที่ดีต่องานแล้ว ย่อมทำให้ทุกคนรักงานและกระตือรือร้นที่จะทำงาน การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีในหน่วยงาน มีการยอมรับนับถือซึ่งกันและกัน ย่อมก่อให้เกิดบรรยากาศการทำงานขึ้น ยกย่องชมเชยให้กำลังใจแก่ผู้ตั้งใจทำความดี การชมเชยควรคำนึงถึงกาลเทศะ มีเหตุมีผลจากความจริงใจ ไม่ชมเชยพร่ำเพรื่อ ทำให้คำชมเชยหมดความหมาย เอาใจใส่ในเรื่องสวัสดิภาพ ให้ความสนิสนมพอสมควร ทักทายปราศรัยไปตามข่าวคราวทุกข์สุขในโอกาสอันควร ให้สมาชิกมีโอกาสระบายความข้องใจในการทำงาน ควรจะได้มีโอกาสสำรวจ หรือออกแบบสอบถามสภาพทั่วไปในการทำงานเพื่อจะหาทางแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น รวมทั้งการรักษาน้ำใจในการทำงานไว้ด้วย มีโอกาสที่เจริญก้าวหน้าไปสู่ตำแหน่งหรือเงินเดือนสูงขึ้นไป รวมทั้งการได้รับพิจารณาความดีความชอบด้วยความยุติธรรม

สถานที่ทำงานดี มีสิ่งอำนวยความสะดวกพอสมควร ให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ปรับปรุงงาน รวมทั้งมีส่วนร่วมในความสำเร็จของงาน หากบุคคลใดมีความคิดริเริ่มที่ดีมีประโยชน์ ในการปรับปรุงงาน ควรยกย่องความดีความชอบของบุคคลนั้น เพื่อให้เป็นตัวอย่างเป็นกำลังใจแก่ผู้ ร่วมงานอื่นๆ

ในการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีให้มีประสิทธิภาพ นั้นบุคลากรต้องมีความรู้และเข้าใจในหลักสูตรวิชาลูกเสือ มีการทบทวนและเพิ่มพูนทักษะทาง ลูกเสืออยู่เสมอ มีทัศนคติที่ดีตลอดจนต้องมีการสร้างขวัญ กำลังใจ และแรงจูงใจอย่างสม่ำเสมอ

(2) ด้านการเงินหรืองบประมาณ

การเงินจัดว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่จะนำมาสนับสนุนการจัดการศึกษาได้เป็น อย่างดีเป็นเครื่องมือในการบริหารงาน ควบคุมการทำงาน ตลอดจนการตรวจสอบงานและ ประสิทธิภาพของงานและโครงการต่างๆ ในการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีนั้น มีงบประมาณที่จะ นำมาบำรุงกองลูกเสือในโรงเรียนหลายประเภท

(2.1) ประเภทของเงินที่นำมาบำรุงกองลูกเสือในโครงการ

(2.1.1) เงินบำรุงการศึกษา คือเงินรายรับของโรงเรียน ซึ่งได้รับ กรรมสิทธิ์นอกเหนือจากงบประมาณรายจ่าย เงินที่จัดเข้าเป็นเงินบำรุงการศึกษา ได้แก่

(2.1.1.1) เงินที่มีผู้มีจิตศรัทธาให้บำรุงหรืออุดหนุนโดยมีหรือไม่ มีวัตถุประสงค์แน่นอน เงินที่ได้มาจากการรับจ้างรวมทั้งรับจ้างทำของ ตลอดจนที่ได้จากการ จำหน่ายสิ่งของที่ทำขึ้น เงินที่ได้จากการแสดงหรือกิจกรรมต่างๆ เช่น การแสดงศิลปหัตถกรรม นักเรียน นิทรรศการ การแข่งขันกีฬา และการแสดงละคร กิจกรรมส่งเสริมหลักสูตร เงินที่เรียกเก็บ โดยมีบริการให้เป็นการตอบแทน เช่น ค่าบำรุงหอพัก ค่ากินอยู่ ค่าบำรุงสถานศึกษา ค่าบำรุง ห้องสมุดและวิทยาศาสตร์ ค่าบำรุงพลศึกษา ค่าบำรุงศิลปศึกษา หรือบริการอื่นๆ และเงินค่า ภาคปฏิบัติ เงินค่าสมัครเข้าเรียน ค่าลงทะเบียน ค่าออกใบสุทธิหรือใบรับรองแทนใบสุทธิ หรือ ค่าสมาชิกองค์การกิจกรรมพิเศษอื่นๆ รายได้จากการจำหน่ายหรือโอนทรัพย์สิน หรือเงิน ผลประโยชน์จากทรัพย์สินที่เกิดจากเงินบำรุงการศึกษา

(2.1.2) เงินลูกเสือ คือเงินค่าบำรุงประจำปีที่เก็บจากลูกเสือ-เนตรนารี ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ-เนตรนารี ผู้ตรวจการลูกเสือ-เนตรนารี กรรมการลูกเสือ-เนตรนารี และ เจ้าหน้าที่ลูกเสือ-เนตรนารี

(2.1.3) เงินอื่นที่จะหามาสนับสนุนการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี คือ เงินที่กลุ่มหรือกองลูกเสือ-เนตรนารี โรงเรียนหาเงินรายได้โดยชอบด้วยกฎหมายในจังหวัดของตน โดยได้รับอนุญาตจากเลขาธิการคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด

ผู้อำนวยการลูกเสืออำเภอ แล้วแต่กรณี (เงินลูกเสือและเงินอื่นที่มีเพื่อใช้ในการสนับสนุนการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี เรียกว่า เงินรายได้ลูกเสือ)

(2.2) วัตถุประสงค์ในการจ่ายเงินรายได้ลูกเสือ มีดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ, 2534 : 11)

(2.2.1) เพื่อจัดหาอุปกรณ์การฝึกอบรมลูกเสือ-เนตรนารี

(2.2.2) เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ-เนตรนารี

(2.2.3) เพื่อจัดพิมพ์ตำรา คู่มือ และเอกสารเกี่ยวกับการลูกเสือ-เนตรนารี

(2.2.4) เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายอื่นๆ เกี่ยวกับกิจการลูกเสือ-เนตรนารี

(2.3) หน้าที่รับผิดชอบงบประมาณของผู้กำกับลูกเสือ ในการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีนั้น ผู้กำกับลูกเสือนั้นมีหน้าที่รับผิดชอบในด้านงบประมาณ ดังนี้ (คณะกรรมการลูกเสือฝ่ายฝึกอบรม สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ, 2537 : 73)

(2.3.1) ควบคุม ดูแล การใช้งบประมาณให้เป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้

(2.3.2) ควบคุมการใช้งบประมาณให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบแบบแผน

(2.3.3) จัดทำโครงการหาทุนสนับสนุนการดำเนินงานในกองลูกเสือ ในการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีให้มีประสิทธิภาพนั้น ต้องมีการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม ทั้งในกิจกรรมการเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรม การฝึกอบรมนายหมู่และการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ ฯลฯ

(3) ด้านวัสดุและอุปกรณ์

หมายถึง วัสดุ ครุภัณฑ์ เครื่องมือ อุปกรณ์ อาคารเรียน หนังสือ ตำรา และสิ่งปลูกสร้างอื่นๆ วัสดุอุปกรณ์จัดว่าเป็นปัจจัยที่จะช่วยสนับสนุนการจัดการศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพได้

(3.1) ในการเลือกวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอนนั้น ควรถือหลักดังต่อไปนี้ คือ

(3.1.1) วัสดุหรือกิจกรรมนั้นๆ เหมาะกับอายุและระดับชั้นของนักเรียน เหมาะกับความรู้และประสบการณ์ของนักเรียน เป็นเรื่องที่น่าสนใจและต้องการอยากรู้ อยากเห็น มีความสัมพันธ์กับเรื่องที่สอน และตรงกับจุดที่มุ่งหมายไว้ มีลักษณะเป็นที่น่าสนใจ ช่วยเสริมเปลี่ยนแปลงทัศนคติหรือมีคุณค่าแก่ผู้เรียน ช่วยเสริมสร้างทักษะ

(3.2) ในการที่ครูจะเลือกวัสดุอุปกรณ์มาประกอบการเรียนการสอนกิจกรรม ลูกเสือ-เนตรนารีให้ได้ผลดีนั้น ครูจะต้องมีความเข้าใจในเรื่องต่อไปนี้

(3.2.1) ต้องเข้าใจจุดมุ่งหมายของบทเรียนเป็นอย่างดี ต้องเข้าใจความมุ่งหมายของการนำอุปกรณ์มาใช้ประกอบการสอนให้แจ่มแจ้ง ต้องเข้าใจลักษณะของวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ว่าสามารถใช้เพื่อสร้างความสนใจให้ความหมายแก่ประสบการณ์อะไรบ้าง

(3.3) ในการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีนั้น ผู้กำกับลูกเสือมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดหาเครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่ใช้ในกองลูกเสือให้เรียบร้อย และจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรมในกองลูกเสือให้พร้อมอยู่เสมอ เช่น (คณะอนุกรรมการลูกเสือฝ่ายฝึกอบรม สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ, 2537 : 73)

(3.3.1) วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ประจำห้องสำนักงาน วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ วัสดุอุปกรณ์สำรองที่จะนำมาใช้ทดแทนหรือสับเปลี่ยนใหม่เมื่อวัสดุเดิมชำรุดเสียหาย ต้องคอยควบคุม ดูแล รักษาวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ เหล่านี้ให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์และมีความปลอดภัยอยู่เสมอ จัดทำบัญชีเครื่องอำนวยความสะดวกและวัสดุอุปกรณ์ของกองลูกเสือว่ามีอะไรบ้าง จัดทำบัญชีแหล่งวัสดุอุปกรณ์ขาดเหลือในท้องถิ่นว่ามีที่ใดบ้าง

ดังนั้น วัสดุอุปกรณ์ที่ช่วยสนับสนุนในการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นนั้น ต้องสอดคล้องกับความรู้และประสบการณ์ตามแต่ละประเภทของลูกเสือ-เนตรนารีตรงกับเนื้อหาวิชา นอกจากนี้ควรมีความปลอดภัยในการใช้งานและควรดูแลรักษาสภาพอุปกรณ์การเรียนการสอนให้อยู่ในสภาพดีอยู่เสมอ

(4) ด้านการจัดการหรือเทคนิคในการบริหาร

คือการบริหารการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพบรรลุตามวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ ซึ่งมีองค์ประกอบพื้นฐานในการบริหาร ดังนี้

(4.1) การวางแผน เป็นการวางแผนไว้ล่วงหน้าว่าจะทำอะไร จะริเริ่มงานใหม่ อะไรบ้าง จะทำเมื่อไรและใครจะเป็นผู้ทำ ซึ่งเป็นการเลือกวิธีปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ การวางแผนในการบริหารงานนั้น จะต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ มาตรฐาน งบประมาณ แผนงาน นโยบาย วิธีปฏิบัติงาน และวิธีการ ในการวางแผนนี้ควรเปิดโอกาสให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนกับผู้บริหาร เพื่อก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในแนวทางเดียวกัน

การวางแผนหรือการกำหนดการฝึกอบรมลูกเสือทั้งระยะสั้นและระยะยาว มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้กำกับลูกเสือ ช่วยให้ผู้กำกับลูกเสือสามารถกำหนดแผนงานล่วงหน้าตลอดปีว่าจะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใด ให้ใครทำ ทำอย่างไร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

ประสงค์ของการลูกเสืออย่างมีประสิทธิภาพ การทำกำหนดการฝึกอบรม ผู้กำกับลูกเสือควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

- (4.1.1) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร
- (4.1.2) หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ
- (4.1.3) จุดประสงค์การเรียนรู้
- (4.1.4) เนื้อหา คาบเวลาต้องเหมาะสม ต่อเนื่องและสัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้
- (4.1.5) จิตวิทยาการเรียนรู้ของเด็กแต่ละวัย และการพัฒนาการของเด็ก
- (4.1.6) การสอนและการทดสอบเพื่อขอรับเครื่องหมายวิชาพิเศษ
- (4.1.7) พิธีการทางลูกเสือ
- (4.1.8) วันสำคัญต่างๆ

(4.2) การจัดองค์การ หมายถึงกระบวนการจัดระบบการทำงานภายในองค์กรหรือสำนักงาน ต้องให้สอดคล้องกับลักษณะงานและความสามารถของบุคคล ก็จะต้องมีการแบ่งงานกันทำตามความรู้ ความสามารถและความถนัด จึงจะทำให้งานบรรลุเป้าหมายได้

(4.3) การบังคับบัญชา หมายถึง ความสัมพันธ์ตามลำดับชั้น ระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ซึ่งจะกระทำให้สำเร็จด้วยดี ก็โดยที่ผู้บริหารจะต้องกระทำตนเป็นตัวอย่างที่ดี จะต้องเข้าใจถึงข้อตกลงในการทำงานของคน งานและองค์การ และรวมถึงการติดต่อสื่อสารกับผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างใกล้ชิด

(4.4) การประสานงาน หมายถึง ภาระหน้าที่ที่จะต้องเชื่อมโยงงานของทุกคนให้เข้ากันได้และ กำกับให้ไปสู่จุดมุ่งหมายเดียวกัน ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนจะต้องประสานงานกับครู เพื่อเป็นการประสานความคิด ความเข้าใจเพื่อช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนที่วางไว้ รวมทั้งประสานงานกับบุคคลจากหน่วยงานอื่นๆ ภายนอก ซึ่งในการประสานงานนั้นต้องยอมรับฟังนโยบาย หลักการ และเหตุผลของหน่วยงานนั้นๆด้วยตลอดทั้งการประนีประนอม

(4.5) การควบคุมงาน เป็นการควบคุมบังคับให้กิจกรรมต่างๆ ดำเนินไปตามแผนงานที่วางไว้ วัตถุประสงค์ของการควบคุมงานก็คือ เพื่อให้ผลงานมีมาตรฐานตามที่ได้กำหนดไว้ ทั้งควบคุมมิให้ทรัพย์สินของหน่วยงานสูญหายไป หรือใช้ผิดวัตถุประสงค์

(4.6) การติดตามประเมินผล หมายถึงการนำเอาผลงานของหน่วยงานย่อยต่างๆ มาประมวลเข้าด้วยกัน แล้วมาพิจารณาว่าได้ผลตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้มากน้อยเพียงใดหรือไม่ ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมาย ซึ่งอาจมากน้อยและสำคัญแตกต่างกัน โดยพิจารณาจากลักษณะของงานที่วางไว้ กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดแนวทางการทดสอบวิชาลูกเสือ-เนตรนารีไว้ดังนี้ คือ

- (4.6.1) สอบข้อเขียนด้วยวิธีอัตนัย หรือปรนัยจากวิชาที่เรียนมาแล้ว
- (4.6.2) สอบสัมภาษณ์ด้วยปากเปล่า จากสิ่งที่ให้ทดลองปฏิบัติมาแล้ว หรือยังไม่ได้ปฏิบัติเป็นการทดสอบเขาวินิจฉัยพรึบ และการแสดงออก
- (4.6.3) การสาธิตให้แก่ลูกเสือในสิ่งที่ได้รับการฝึกอบรมมาแล้ว
- (4.6.4) การสังเกต ในกรณีที่ปฏิบัติงานเป็นหมู่เกี่ยวกับระบบหมู่ การเป็นผู้นำ ความรับผิดชอบ การตัดสินใจ ความเข้าใจของแต่ละคน การแบ่งงานปฏิบัติ
- (4.6.5) โครงการปฏิบัติงาน โดยกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ความสัมฤทธิ์ผลในการปฏิบัติงานตามโครงการนั้นๆ
- (4.7) ในการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีนั้น ผู้กำกับลูกเสือมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดและดำเนินงาน ดังนี้
  - (4.7.1) วางแผนกำหนดการฝึกอบรมลูกเสือร่วมกับรองผู้กำกับลูกเสือเจ้าหน้าที่ลูกเสือ
  - (4.7.2) นำแผนการฝึกอบรมที่วางไว้มาปฏิบัติตามวันเดือนปีที่กำหนดไว้
  - (4.7.3) คอยให้คำแนะนำ ปรึกษา คอยประสานงาน และให้กำลังใจแก่รองผู้กำกับลูกเสือ เจ้าหน้าที่ลูกเสือ และลูกเสือ-เนตรนารีทุกคน เพื่อให้การดำเนินงานการฝึกอบรมเป็นไปตามแผนด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์คณะลูกเสือแห่งชาตินั้น ต้องอาศัยบุคลากรที่มีคุณภาพ และมีปริมาณเพียงพอ ต้องได้รับงบประมาณสนับสนุนการดำเนินการมากพอ ต้องมีวัสดุอุปกรณ์ตามความต้องการของโครงการ แผนงาน และจะต้องมีระบบบริหารจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพ ก็จะทำให้การจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีดำเนินไปอย่างราบรื่นถึงตัวเด็ก ประสบผลสำเร็จได้อย่างรวดเร็ว

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยภายในประเทศ

นคร จินนิกร (2534) ได้ทำการวิจัยเรื่องบทบาทของลูกเสือไทยในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2534-2543) ผลการวิจัยพบว่า

- (1) บทบาทของการลูกเสือไทยโดยทั่วไปภายในทศวรรษหน้า การลูกเสือไทยจะมุ่งพัฒนาเยาวชนให้คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น เป็นผู้มีความรับผิดชอบมากขึ้น ช่วยเหลือสังคมมากขึ้น

(2) อุดมการณ์และวัตถุประสงค์ของลูกเสือไทย ควรมีการเปลี่ยนแปลงของสังคมอยู่เสมอ โดยเน้นให้เป็นผู้มีระเบียบวินัยและคุณธรรม เป็นผู้นำในการพัฒนาคุณภาพชีวิตต้องมีความขยันขันแข็งมากขึ้น

(3) บทบาทในการดำเนินงานวิชาการและการฝึกอบรมของการลูกเสือไทย ในด้านหลักสูตรต้องให้สอดคล้องกับอุดมการณ์ และต้องมีการพัฒนาตำรา คู่มือการสอนให้เป็นแนวทางเดียวกันทั้งประเทศ สุดท้ายต้องดำเนินการนิเทศและติดตามประเมินผลงานที่ดำเนินมา

(4) บทบาทด้านกิจกรรมลูกเสือในการพัฒนาคุณภาพชีวิต การลูกเสือไทยควรฝึกระเบียบวินัย จริยธรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยใช้กิจกรรมลูกเสือเข้าช่วยท้องถิ่น เน้นในด้านเศรษฐกิจ การเมือง

อัสนี ฌ ระนอง (2536) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ศึกษาและเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารกิจกรรมลูกเสือ โรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่มีต่อการพัฒนา กิจกรรมลูกเสือ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารกิจกรรมลูกเสือ โรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร มีความเห็นต่อการพัฒนาการบริหารกิจการลูกเสือโดยรวมทั้ง 6 ด้านในระดับเห็นด้วยมาก และผู้บริหาร โรงเรียนกับหัวหน้าหมวดกิจการลูกเสือมีความเห็นต่อการพัฒนา กิจกรรมลูกเสือแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ยกเว้นด้านพัฒนาหลักสูตรและการจัดสรรทรัพยากร มีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

มณี จันทศรี (2539 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ศึกษาสภาพปัญหาและผลการจัดกิจกรรมลูกเสือ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12” ผลการวิจัยพบว่า

(1) สภาพการดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือจำแนกตามตำแหน่งและขนาดของโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง และมีสภาพการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อเปรียบเทียบตามขนาดโรงเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

(2) ปัญหาการดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือ ผู้บริหารมีปัญหาในระดับน้อย หัวหน้าหมวดวิชากิจกรรมมีปัญหาในระดับปานกลาง โรงเรียนทุกขนาดมีปัญหาในระดับน้อย และเมื่อเปรียบเทียบตามตำแหน่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

(3) ผลการดำเนินงานจำแนกตามตำแหน่งและขนาดของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก

ปราณวีร์ ชีรภาพธรรมกุล (2540 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูที่มีต่อการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี : ศึกษาเฉพาะกรณีผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่ผ่านการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ” พบว่า

ด้านบุคลากรผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ0.01 โดยเฉพาะในเรื่องผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาอื่นมากกว่าการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี จึงทำให้การจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีไม่มีประสิทธิภาพ ด้านงบประมาณผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ0.01 โดยเฉพาะในเรื่องการจัดสรรงบประมาณในการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีจากเงินบำรุงการศึกษาทุกปี ด้านวัสดุอุปกรณ์ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ0.01 โดยเฉพาะในเรื่องโรงเรียนมีวัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีอย่างเพียงพอ ด้านการจัดการผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ0.01 โดยเฉพาะในเรื่องการวางแผนการจัดกิจกรรมลูกเสือร่วมกัน

สัมฤทธิ์ วุฒิปรีชา (2541 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารกิจการลูกเสือในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร จากการศึกษา พบว่าการบริหารกิจการลูกเสือของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร ผู้บริหารโรงเรียนผ่านการอบรมลูกเสือชั้นเบื้องต้นของลูกเสือสำรองและลูกเสือสามัญ มีคณะกรรมการดำเนินกิจการลูกเสือเป็นผู้รับผิดชอบการเรียนการสอนวิชาลูกเสือ โดยมีจุดประสงค์ให้ลูกเสือปฏิบัติจริงตามหลักการลูกเสือ เพื่อฝึกกระบวนการหมู่พวก ฝึกเป็นผู้นำและผู้ตามการทำงานร่วมกัน วิชาพิเศษที่เปิดสอนลูกเสือ ได้แก่ ขาดบุคลากรที่มีประสบการณ์ ขาดงบประมาณ ครูไม่ชอบแต่งเครื่องแบบลูกเสือ ไม่มีห้องเรียน บุคลากรขาดการฝึกฝน

อุดม กีก้อง (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่กับผลการดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร” พบว่า การบริหารกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่กับผลการดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานครจำแนกตามสถานภาพวุฒิทางลูกเสือ และประสบการณ์ในการทำงานโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง การศึกษาระดับผลการดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่กับผลการดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานครโดยรวมอยู่ในระดับมาก เปรียบเทียบการบริหารลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่กับผลการดำเนินงานกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้านทุกด้านมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานกิจกรรมลูกเสืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. งานวิจัยต่างประเทศ

แคเธอรัล (Catherall, 1980 อ้างถึงใน อุดม กีก้อง, 2545) ได้ทำการวิจัยเพื่อทำการประเมินผลความสามารถในการเลือกวิชาลูกเสือ พบว่า การประเมินผลโปรแกรมการจัดวิชาลูกเสือของอเมริการะหว่างโครงการนำร่อง 2 ปี ในพื้นที่ 2 แห่ง ของภาคตะวันตก เพื่อเป็นการกำหนดนโยบายหรือ ตัดสินใจว่าเด็กชายวัย 14-15 ปี ควรจะได้รับการจูงใจเข้าสู่โปรแกรมการจัดวิชาลูกเสือ ซึ่งใช้วิธีที่ทำสืบกันมา ผลจากการศึกษา 3 ครั้งในระหว่างโครงการนำร่องวิชาลูกเสือที่นำมาใช้ในการจูงใจให้เด็กชายวัย 14-15 ปี ทำให้เขาสนใจและพอใจวิธีนี้ สรุปผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าวิชาลูกเสือไม่ได้ขึ้นอยู่กับ การรับสมาชิกใหม่หรือการรักษาจำนวนสมาชิกให้คงอยู่ แต่ขึ้นอยู่กับ การฝึกอบรม การเร้าความสนใจต่อวิชาลูกเสือมากกว่า

ซิงควิน (Shinkwin, 1983 อ้างถึงใน อุดม กีก้อง, 2545) ได้ทำการศึกษายบทบาทของ ผู้กำกับลูกเสือที่มีต่อการพัฒนาของลูกเสือที่มหาวิทยาลัยอลาสกา พบว่า ผู้กำกับลูกเสือที่มีความเมตตา กรุณา เห็นอกเห็นใจ เข้าใจในกิจกรรมลูกเสือเป็นอย่างดี อารมณ์ดี สนุกสนานมีการวางแผน แบ่งกลุ่มการเรียนออกเป็นกลุ่มๆ มีการอภิปราย และการละเล่นต่างๆ สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้ นายหมู่ ลูกเสือและสมาชิกที่มีอายุน้อยยังไม่มี ความพร้อม ไม่อยากเข้าร่วมกิจกรรม ผู้ปกครองไม่สนับสนุน ได้รับการแก้ไขตรงกันข้ามกับ ผู้กำกับลูกเสือที่ไม่มีหลักจรรยาบรรณในจิตใจ จัดตั้ง กองลูกเสือประชุมเจียบๆ เครื่องขีมิเกินไป จะพัฒนาของลูกเสือได้น้อยกว่าผู้กำกับลูกเสือที่มีลักษณะดังกล่าวข้างต้น

จาร์ค เมอริยอง (Moreillon, 1990 อ้างถึงใน อุดม กีก้อง, 2545) ได้เสนอเรื่อง ลูกเสือให้บริการการรู้หนังสือบทเรียน เพื่อการเรียนรู้หนังสือต่อองค์การศึกษานานาชาติเมื่อปี ค.ศ. 1990 ที่ประเทศ สวิสเซอร์แลนด์ สรุปได้ความว่า การลูกเสือได้ขยายออกไปในขบวนการคนหนุ่มอย่างกว้างขวางทั่วโลก จุดมุ่งหมายของลูกเสือ คือ การช่วยเหลือในด้านสุขภาพร่างกาย สติปัญญา สังคมและการพัฒนาจิตใจคนหนุ่ม การร่วมมือกันพัฒนาเป็นส่วนหนึ่งของโปรแกรมการฝึกอบรมและการจัดการที่ดี ลูกเสือสามัญจัดโปรแกรมการรู้หนังสือได้ก้าวหน้าเป็นอย่างดี และพวกเขาสามารถช่วยสร้างสิ่งแวดล้อม ซึ่งใช้ความรู้ใหม่ๆ ดังกล่าวได้ ลูกเสือมิได้เริ่มกระทำเกี่ยวกับการรู้หนังสืออย่างโดดเดี่ยว แต่ร่วมกับองค์การต่างๆ อย่างได้ผลดี ลูกเสือได้จัดโปรแกรมการรู้หนังสืออย่างกว้างในอินโดนีเซีย ซึ่งพวกเขาได้จัดให้มีการฝึกอบรมการรู้หนังสือ มีศูนย์การค้า การฝึกอบรมด้านอาชีพและโปรแกรมอื่นๆ อีกมากมาย พวกเขาได้เข้ารับการฝึกอบรมในชั้นสูงขึ้น และได้ใช้ทักษะในการเรียนรู้ในประเทศไสตี ในอินเดียนั้นลูกเสือชายและหญิง ได้ร่วมกันในโครงการรู้หนังสือในบังคลาเทศ ปากีสถาน ซีนเกิ้ล เบนิน ไชร์ เบอร์กินา ฟาโซ-เคนยา โบลิเวีย

และชาวอุดรระเบีย ลูกเสือได้จัดพิมพ์หนังสือคู่มือจำนวน 4 เล่ม เพื่อช่วยให้กลุ่มลูกเสืออื่นๆ สามารถ
เริ่มงานด้านการรู้หนังสือได้เป็นอย่างดี

จากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในครั้งนี้จะเห็นว่าผู้บริหาร ครู นักเรียนมีความเห็นว่
กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี มีส่วนช่วยลดปัญหาสังคมในปัจจุบันได้มาก เพราะวิชาลูกเสือ-เนตรนารี
ทำให้เกิดความเสียสละ มีความรับผิดชอบ รู้จักทำงานเป็นกลุ่ม บำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่นได้ ซึ่งตรง
กับวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติและอุดมการณ์ในการฝึกอบรมลูกเสือ-เนตรนารีทุก
ประเภท เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรม ให้เป็นพลเมืองดี มี
ความรับผิดชอบ ช่วยสร้างสรรค์สังคมให้มีความเจริญก้าวหน้า เพื่อความสงบสุขและความมั่นคง
ของชาติ

นอกจากนี้ปัญหาในการบริหารกิจการลูกเสือ-เนตรนารีของโรงเรียนในสังกัด
กรุงเทพมหานคร พบว่ายังมีปัญหาในการจัดบุคลากร การควบคุม การวางแผน งบประมาณ วัสดุ
อุปกรณ์และการจัดการ ติดตาม ประเมินผล จึงเป็นเหตุจูงใจให้ผู้วิจัยมีความสนใจค้นคว้าหาสาเหตุ
ของปัญหาซึ่งคิดว่าเกิดมาจากสภาพปัญหาของผู้บริหารและครูในการจัดกิจการลูกเสือ-เนตรนารี
ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์และด้านการจัดการ เพื่อการดำเนินงานด้าน
กิจการลูกเสือ-เนตรนารีของ โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครให้เกิดประสิทธิภาพและ
ประสิทธิผลในที่สุด